

Ujváry Lajos festőművész munkássága

Érintett települések: Dombóvár és Hőgyész

Szakterületi kategória: kulturális örökség

Ujváry Lajos festőművész 1925. február 25-én született Kaposváron. Középiskolai tanulmányait a veszprémi piarista gimnáziumban kezdte, de édesapja halála miatt költözniük kellett, így kerültek Hőgyészre. Dombóvárra járt iskolába, ahol a Dombóvári Királyi Katolikus Esterházy Miklós Nádor Főgimnáziumban szerzett érettségét 1944-ben. Első mestere Marczell György festőművész, gimnáziumi tanár volt. 1951-ben szerzett diplomát a Képzőművészeti Főiskolán Poór Bertalan és Szőnyi István növendékeként. Diákkorában a magyar irodalom nagyjaival, így Szabó Lőrincsel, Kassák Lajossal, Remenyik Zsigmonddal, Tersánszky Jenővel és Tamási Áronnal levelezett. Később szinte valamennyiükről készített portrét, melyeket 1960-ban a Csók Galériában mutatott be. 1985-ig a Képző- és Iparművészeti Gimnázium tanára. Vonzotta a paraszti életforma, különösen a székely falvak élete, ami alkotásainak témaválasztásában is megmutatkozik. Magnószalagos rögzítéssel néprajzi kutatásokat is végzett Erdélyben és Moldvában.

Ujváry Lajost méltán tartják a magyar tájképfestészet egyik meghatározó egyéniségének, a paraszti életforma egyik hatásos ábrázolójának. Alkotásainak témaválasztása, ábrázolásmódja erős szociális érzékenységet tükröz. Munkáiról sugárzik a szépség, az egyszerűség keresése és szeretete. Utóbbinak csak látszólag mond ellent az általa alkalmazott erőteljes, szikrázó-vibráló színvilág.

Tagja volt a Művészeti Alapnak, illetve a Képző- és Iparművészeti Szövetségnek. A számos csoportos bemutató mellett – többek között – 1953-ban a Fényes Adolf teremben, 1960-ban a Csók Galériában, 1962-ben Szekszárdon, 1977-ben Dombóváron, 1980-ban ismét Dombóváron, majd Bonyhádon és Tevelen, 1981-ben Pécsen és Tamásiban, 1988-ban újra Dombóváron volt önálló kiállítása. Munkái külföldön – Angliában, Bulgáriában, az Egyesült Államokban, Egyiptomban, Finnországban, Franciaországban, Japánban és Kínában – is ismertek, alkotásai külhoni és hazai magángyűjtemények megbecsült darabjai.

Művészetét csupán életének vége felé, 2005-ben ismerték el „hivatalosan” is, amikor Munkácsy-díjat kapott. Dombóvár Város képviselő-testülete 2005-ben díszpolgárrá választotta, és művészi munkássága előtt tisztelegve a Polgármesteri Hivatal tanácskozótermét róla nevezte el. A városnak ajándékozott alkotásai e terem falát díszítik. Varga Gábor dombóvári szobrászművész Ujváry Lajost ábrázoló kerámia portréja Dombóváron, az Ivanich üzletház arkádós terének falán kapott helyet. Hőgyészen a Polgármesteri Hivatal házasságkötő termét díszíti egyik nagyméretű falfestménye, és több más alkotása is látható az épületben.